

marina en general i més concretament la d'aquest sector proper a Sant Feliu de Guíxols.

Per acabar se'ns dona una lliçó: la conservació del patrimoni natural és també una qüestió moral, perquè no es poden conèixer tots aquests éssers vius sense respectar-los i valorar-los tal com fa l'autor, i aquests són valors que estan en crisi, ara que es construeix tant en el litoral sense tenir present tot l'impacte mediambiental que això suposa.

Joan Vicens i Tarré

Una documentada història de Sarrià de Ter

BRUGADA, Josep [coordinador].

Sarrià de Ter, el paper de la història.

CCG Edicions.
Girona, 2006.

Segurament que per a molts habitants de les comarques gironines el poble de Sarrià de Ter està associat de manera inequívoca al record llunyà d'una gran i olorosa fumaguera que havíem de travessar abans d'arribar a Girona. Llavors l'activitat industrial de la població era molt manifesta des de la carretera, fet que ens havia pogut disressar el passat remot de la població, molt maltractada durant la construcció de l'autopista, en una època en què s'obrien noves vies sense pensar gaire

en els prejudicis de tota mena que representava l'enderrocament d'habitatges. Aquesta havia estat la sort que li havia tocat viure a Sarrià de Ter en els últims temps, fins al punt que per a molts resultava difícil saber on acabava el municipi i on començaven els veïns. Però l'aparició del volum *Sarrià de Ter, el paper de la història* allunya les fumarades del desconeixement.

El llibre ha estat coordinat per Josep Brugada, que a més és l'autor de la meitat dels textos, i hi han participat un extens equip d'autors: J. Abad, A. Aulines, L. Palahí, D. Vivó, J. Sánchez, J. Llinàs, J. Frigola, C. Montalbán, A. Tarrés, S. Mancebo, S. Planas, R. Coll, A. Vila, H. Benito, M. Omdes, N. Casassa, A. Rabés, E. Llenas, A. Grimal, P. Vila, J. Rosdevall, L. Aymerich, J. Rodríguez, E. Rodríguez, J. Quesada, E. Sau, I. Bustamante i J. M. Sansalvador. En la introducció, Brugada comenta que els textos oscil·len des d'una certa erudició al relat d'història o d'històries, definició que em

sembla especialment encertada, ja que en les 534 pàgines del llibre hi ha lloc per repassar fets llunyans al costat de relats més propers. La tasca d'escriure el llibre ha comportat uns deu anys de feina i de recerques arxivístiques, tasca que la lectura de l'obra evidencia, alhora que demostra fins a quin punt aporta dades fins ara desconegudes.

El treball va des de l'estudi toponímic dels noms del terme fins al repàs de les diferents cultures que han passat per la plana de Sarrià i hi han deixat petja; des dels referents prehistòrics, passant pels ibers, els romans —amb troballes tan significatives com la vil·la del Pla de l'Horta—, les tombes visigòtiques, les construccions medievals, els fets de l'època moderna, les guerres —especialment extensa la napoleònica—, fins a la gran embranzida industrial que va començar al segle XIX i ha arribat activa als nostres dies. S'hi descriuen les indústries més significatives: les de paper, els molins fariners, els forns de rajols..., i s'aprofundeix en alguns casos en la descripció de l'activitat i fins en la genealogia de les famílies d'empresaris. El llibre tracta també la vida cultural i lúdica del poble, amb les seves festes, els orfeons, els jocs florals, els clubs esportius, el *balonmano* o l'handbol, les escoles, els edificis significatius..., i inclou diverses gloses de les personalitats més rellevants

de la població. La història dels segles XIX i XX ocupa aproximadament tres quartes parts del llibre; per tant, segurament han estat ben poques les referències dels últims temps que han passat per alt de l'interès dels autors de l'obra.

És un volum profusament il·lustrat, amb imatges inèdites, moltes de les quals formaven part de col·leccions particulars, i la recerca de les quals de ben segur que ha estat complicada i laboriosa. L'obra acaba amb un apèndix literari, un complement a l'extensa història de la població, un ric apartat bibliogràfic i una cronologia. Resulta una obra molt llegidora —no en va el seu coordinador és filòleg— i de referència obligada per a tot hom que vulgui conèixer i aprofundir en la vida i la història de Sarrià de Ter.

Joan Sala

Les músiques de saló

Cobla La Principal de la Bisbal.

Centenari. CD.

Àudiovisuals de Sarrià, 2005.

Una de les celebracions més corrents en el món de la música, i especialment al món sardanístic, és el centenari del naixement dels compositors més simbòlics o amb més prestigi en el seu corresponent estil musical.